

ZİHİNSEL ENGELLİ ÇOCUKLAR

*Zihinsel Yetersizliği Olan Çocukların Eğitimlerinde Kullanılan
Yöntem ve Teknikler*

Dr. Taşkın Taştepe

Zihinsel yetersizliği olan bireylere öğretim sunmak üzere hazırlanacak olan planda pek çok değişkene yer verilmelidir.

❖ Öğretim planlanırken öğretilcek davranışın türü, dikkati sağlayıcı ipuçları, araç-gereçler, deneme sunuş biçimi, ortam, öğretim düzenlemeleri, ipuçları, davranış sonrasında sunulacak uyarılar belirlenmeli, kayıt sistemi belirlenmeli ve tüm bunlara ek olarak planda öğrenmenin aşamalarına yer verilmelidir.

Dr. Tařkin Taştepe

Davranışın Türü

- ❖ Tek basamaklı davranış (ayrık denemelerle öğretim)
- ❖ Zincirleme davranış (zincirleme öğretim / beceri analizi)
 - İleriye zincirleme
 - Geriye zincirleme
 - Tüm basamakların bir arada öğretimi

Dikkati Yöneltmeyi Sağlama

- ❖ Genel dikkati sağlayıcı ipucu
- ❖ Özel dikkati sağlayıcı ipucu

Dr. Taşkın Taştepe

Araç-gereçler

- ❖ Hedef uyarının sunumunda kullanılan
- ❖ Hedef davranışın sergilenmesini kolaylaştıran
- ❖ Bireyin hedef davranışı bağımsız olarak sergilemesine yardımcı olan
- ❖ Pekiştireç olarak sunulmak üzere kullanılan araç-gereçler

Deneme Sunuř Biçimleri

- ❖ Arka arkaya
- ❖ Aralıklı
- ❖ Dağınık

Dr. Tařkin Taştepe

Ortam

- ❖ Sınıf içi / sınıf dışı
- ❖ Açık / kapalı mekan
- ❖ Doğal ortamdan çıkarılmadan / çıkarılarak

Öğretim Düzenlemeleri

- ❖ Bire bir
- ❖ Grup

Dr. Taşkın Taştepe

İpuçları

- ❖ Fiziksel ipucu
- ❖ Model ipucu
- ❖ Görsel ipucu
- ❖ Sözel ipucu
- ❖ Jestle ilgili ipucu

İpucu Silikleştirme

- ❖ Zaman bağlamında silikleştirme
- ❖ İpucunun yoğunluğu bağlamında silikleştirme

Dr. Taşkın Taştepe

Tepki İpucu Yöntemleri

- ❖ Eş zamanlı ipucuyla öğretim
- ❖ Sabit bekleme süreli öğretim
- ❖ İpucunun giderek azaltılmasıyla öğretim

Dr. Taşkın Taştepe

Davranış Sonrasında Sunulacak Uyaranlar

- ❖ Nesnel pekiştireçler
- ❖ Etkinlik pekiştireçleri
- ❖ Sosyal pekiştireçler
- ❖ Sembol pekiştireçler

Dr. Taşkın Taştepe

Öğrenmenin Aşamaları

- ❖ **Edinim aşaması:** “Ayşe, ellerini yıka.” dendiğinde beceri basamaklarını izleyerek ellerini %100 doğrulukla yıkar.
- ❖ **Akıcılık aşaması:** “Ayşe ellerini yıka.” dendiğinde 1 dakika içinde ellerini yıkar.
- ❖ **Genelleme aşaması:** “Ayşe, misafirlikte, dışarıda yemekte ellerini yıka.” dendiğinde ellerini yıkar.
- ❖ **Kalıcılık aşaması:** “Ayşe, öğretim sona erdikten 15 gün sonra ellerini yıka.” dendiğinde ellerini yıkar.

Dr. Taşkın Taştepe

Kaynaklar

- ❖ *MEB (2008). Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Zihinsel Engelli Bireyler Destek Eğitim Programı. https://ookgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_02/14114042_zedep.pdf*

Dr. Taşkın Taştepe

ZİHİNSEL ENGELLİ ÇOCUKLAR

*Zihinsel Yetersizliği Olan Çocukların Eğitimlerinde Kullanılan
Yöntem ve Teknikler*

Dr. Taşkın Taştepe